

Rotterdam, 2 februari 2021

Inspreeknotitie hoorzitting Ontwerpbestemmingsplan RCD 2 februari 2021

Bijlagen die eerder toegestuurd zijn:

- Stuk1 reclamant11_MvdBroek_ExterneVeiligheid-Orientatiewaarde-GR_2feb21
- Stuk2_reclamant11_MvdBroek_negatieve Milieueffecten Geluid-water_2feb21

Ook meegestuurd met deze insprekenotitie:

bijlage "Interpretation of definitions of project categories of annex I and II of the EIA Directive 2015"

Beste commissieleden,

Waar moet ik beginnen. Met wel 50 punten n.a.v. mijn zienswijze, namens ook andere bewoners, waarvan zeker naar aanleiding van 15 punten diverse onderzoeken en gegevens zijn aangepast door de gemeente; dan wordt er toch wel wat gemist in de onderzoeken. Al betekent dat niet dat we alleen de overgebleven 35 punten betwisten. Nee, het bevreemdt ons ten eerste dat op de 15 zienswijze-punten waarop de gemeente aangeeft dat een onderzoek aangepast of opnieuw gedaan moet worden, dat deze zienswijze níet 'gegrond verklaard' worden. Het lijkt ons dat de voorgestelde aanpassingen en nieuwe onderzoeken juist een teken zijn van dat een zienswijze wél gegrond is.

Dat echter de gemeente de bezwaarmakers nog geen 11 dagen de tijd geeft om de gehele reactie en nieuwe bijlagen te bestuderen en verder te onderzoeken heeft geen pas en maakt voor de bezwaarmakers onmogelijk om hierop goed te kunnen reageren. Laat staan dat voor alles wat er ligt wij in 5 minuten tijd mondeling kunnen doornemen. Als de gemeente streeft naar een goede burgerparticipatie dan waren deze (nieuwe) stukken weer ter inzage gelegd voor zeker 6 weken alvorens de hoorzitting in te plannen.

Het valt ons in ieder geval op dat in wat we hebben kunnen lezen en onderzoeken:

- dat de reactie van de gemeente op de zienswijze vaak geen, niet goed of gekunstelde antwoord geeft op wat werkelijk de zienswijze aangeeft,
- dat veel punten uit onze zienswijze niet of niet-volledig verwoord zijn.
- En soms zijn we gewoon niet mee eens met de reactie of aanpassing of zien we zelfs weer discrepanties.

Het is gewoon teveel om alles te benoemen wat we willen zeggen, dus stippen de belangrijkste of meest opvallende punten aan zover de tijd dat toe laat.

Ten eerste wil ik kort aankaarten dat de gehele procedure omtrent tender Treehouse cq bestemmingsplan RCD niet klopt en juridisch aanvechtbaar is. Zoals ook door de gemeenteraad op 7 februari 2018 is aangegeven.

130 meter toren - De gemeente heeft nu de maten van Treehouse aangepast naar wat in het ambitiedocument staat en wat is afgesproken met Provenierswijk door wethouder Hulman, een toren van maximaal 130 meter. Maar in de nieuwe ontwerpbestemmingsplan RCD staan nog steeds de oude maten – hoogte 140 meter, ed – vermeld. Dit is weer erg vreemd; hoe zit dit?

Overigens was de afspraak met Hulman een absoluut getal van 130 meter; een extra 5 meter voor voorzieningen is dat niet.

Daarbij komt de vraag op: Hoe wordt het geborgd dat men zich houdt aan de nieuw gestelde maten? Hoe kunnen we hierop vertrouwen als we al vele malen hebben ervaren dat dit achteraf niet klopt. Zo zou de kap van CS 17 meter hoog zijn, maar recent gemeten, bleek dit met 19 meter wel 2 meter hoger. Overigens staat in het ontwerpbestemmingsplan foutief dat de kap van CS 12 meter hoog is (zijn de studies qua hoeveelheid schaduw naar Provenierswijk dan ook uitgegaan van deze verkeerde hoogte?)

Structuurvisie 2011 , planMER2011 en Stedenbouwkundigplan 2008 - De gemeente verwijst in haar reactie op de zienswijzen stelselmatig naar de Structuurvisie 2011, PlanMER 2011 en Stedenbouwkundigplan 2008. Dat dit de basis is van alle onderzoeken voor het ontwerpbestemmingsplan en de onderbouwing. Dit is raar en niet valide omdat deze documenten:

- Niet up-to-date zijn met de (mogelijke) hoogbouwplannen die nu met het bestemmingsplan worden meegenomen, zoals de Unilever-toren. Tevens staan daarin ook niet verwerkt de cumulatieve milieueffecten van de nieuwste hoogbouwplannen aan de rand van RCD. Het mooie is dat in punt 11.5 de gemeente dit ook bedacht heeft omtrent Vleermuizen: "PlanMER 2011 is niet actueel".
- Daarbij heeft de gemeenteraad in februari 2020 goedgekeurd om de Schiekadeblok uit de Structuurvisie gehaald (zie ook notitie aan commissie BWB, kenmerkt 20bb dd 6feb2020) Dus wat klopt er nog van? Wat is nog de basis? Er ligt niets meer ter onderbouwing. En planMER 2011 heeft dan ook geen basis meer. Zoals ook het SBP; want alles hangt aan elkaar samen.
- Dit is ook geheel tegenstrijdig met wat in de reacties op de zienswijzen aangegeven wordt: dat er niet aan salamitactiek wordt gedaan omdat "Schiekadeblok wél meegenomen is" in de allerlei (milieu)onderzoeken omdat deze in de Structuurvisie staat. Naast dat dit niet altijd waar is (Schiekadeblok is niet altijd meegenomen in de onderzoeken¹), is dit aan alle kanten krom én wordt wél aan salamitactiek gedaan.. Zeker ook omdat geheel Weenapoint (First en Modernist) niet in de onderzoeken is meegenomen maar altijd wél tot het plangebied RCD heeft behoord. Zoals ook het Groothandelsgebouw die nu eruit is gehaald.

Duidelijk is dat hier wordt gerommeld en er een doos van Pandora is gecreëerd waarvan niemand meer iets zinnigs van kan maken. Het wordt tijd dat de Structuurvisie, PlanMER en SBP geupdate worden. Want zoals de gemeente zelf in het bestemmingsplan Weenapoint 2011 aangeeft: "*Door deze samenhang zal ook het milieu als geheel gezien moeten worden, om te vermijden dat salamitactiek ontstaat door het opknippen van het bestemmingsplannen en effecten op het milieu.*". De gemeente hoort zich te houden aan hun eigen woord en afspraken.

Salamitactiek – Dus de gemeente doet wel zeker aan salamitactiek qua beoordeling van de milieueffecten en negeert de 200- of wel 250-meter (mogelijke) hoogbouwontwikkelingen aan de rand van het plangebied, zoals nu ook de drie hoge torens aan Hofplein en een wand van 200-meter torens aan Weena-Zuid. N.a.v. van onze zienswijze hierover zegt de gemeente in punt 11.18 zegt de gemeente zelfs dat "niet wordt ingegaan op de inhoud van omringende bestemmingsplannen". Dit is toch gelijk een bevestiging van salamitactiek?!

Dit alles is niet conform de Europese wetgeving gesteld in de EIA-Directive uit 2015: "*Where several projects, taken together, may have significant effects on the environment within the meaning of Article 2(1) of the EIA Directive, their environmental impact should be assessed as a whole*". En "*Furthermore, in order to avoid misuse of EU rules by splitting projects that, when taken together, are*

¹ Een voorbeeld: uit het Peutz bezonningonderzoek bleek dat Zuster Hennekeplein in Provenierswijk wel 2 uur gaat schaduw krijgen (= tegen de afspraak in), maar dit wordt uiteindelijk niet als resultaat meegenomen omdat één van de twee uur schaduw door Schiekadeblok komt en dit behoort uiteindelijk niet tot het plangebied RCD.

likely to have significant effects on the environment, it is necessary to take into account the cumulative effect of such projects where they have an objective and chronological link between them" (deze EIA-directive wordt als bijlage met deze gespreksnotitie meegestuurd).

Ook door de **ontwikkelingen Pompenburg en Zoho** niet mee te nemen in de onderzoeken – zoals bezonning – voldoet de gemeente niet aan deze EIA-directive. Pompenburg neemt juist in de voorjaar/zomermaanden de ochtendzon weg van Provenierswijk. En tegelijker behoort Pompenburg zelfs tot het bestemmingsplan Provenierswijk-Bentincklaan. Ook dit alles negeert de gemeente. Zo gaan alle belangrijke toevoerwegen van en naar de stad door bestemmingsplan Provenierswijk dus ook luchtkwaliteit hangt samen met alle geplande en/of beoogde hoogbouwprojecten in het Centrum en aangesloten gebieden.

Vigerende bestemmingsplannen – Ook een teken van salamitactiek is dat in het ontwerpbestemmingsplan gekeken is naar verouderde, vigerende bestemmingsplannen waardoor niet-actuele informatie is gebruikt. Het ontwerpbestemmingsplan benoemt wel het bestemmingsplan Provenierswijk uit 1998, maar niet de recente van 2015. En ook Weenapoint 2011 is niet benoemd. Hiermee wordt belangrijke, actuele informatie achter gehouden. De reactie op de zienswijze, punt 11.1, is zeer bevreemdend.

Externe veiligheid – onze zienswijze heeft al veel foute gegevens en aannames aan de oppervlakte gebracht. Maar ondertussen ontdekken we meer niet-valide informatie in het ontwerpbestemmingsplan waarbij de gemeente wat betreft Externe Veiligheid haar zware verantwoordelijkheid negeert, zich niet houdt aan de afspraken met de minister en ook berekeningen daardoor niet correct zijn. Zie 'Stuk 1'.

- ➔ de UOK-afspraken omtrent de externe veiligheid, groepsrisico en oriëntatiewaarde blijken al 6 jaar lang níet te worden nageleefd zoals de minister op 3 februari 2011 met de wethouder heeft afgesproken. Hier wordt zelfs met levens gespeeld. De afspraak is dat op het goederenspoor naar de Willemspoortunnel NIET harder gereden mag dan 40km/u, terwijl de gemeente al 6 jaar aangeeft in al haar bestemmingsplannen dat afgesproken is dat het juist harder mag dan 40km/u. Door de onjuiste weergave van de afspraak is hier sprake van een aanmerkelijk groter groepsrisico en valt het groepsrisico niet binnen de afspraken van de UOK Rotterdam.
- ➔ Ook met het niet bijhouden van de Risicokaart – wat wettelijk verplicht is - verzaakt de gemeente haar zware verantwoordelijkheid en wettelijke verplichting omtrent Externe Veiligheid. Om dit bij de nieuwbouw te voorkomen moeten de risico's op de feitelijke omstandigheden transparant opnieuw berekend worden alvorens de oriëntatiewaarde correct te kunnen bepalen. Daarmee kunnen verder risico-verhogende activiteiten geen doorgang vinden. In het toegestuurde stuk1 vindt u de brief en meer uitleg.

Geluid – Qua (aangepast) geluidsonderzoek voor het ontwerpbestemmingsplan is ook veel op- en aan te merken en betreft zeker geen goede ruimtelijke ordening. De hoogbouw Treehouse zal disproportioneel veel geluidsoverlast gaan geven naar Provenierswijk-Oost waarbij de normen al overschreden worden en er wordt 'gespeeld' met de berekeningen. Zie 'Stuk 2'.

Samengevat:

- de altijd beloofde én ingeplande geluidsonderzoeken van de overkapping CS zijn niet vindbaar en nooit uitgevoerd.
- Het geluidsonderzoek van Peutz doet aanname dat de kap een buffer is en wordt standaard overal – totaal ongefundeerd - 10dB afgetrokken zodat de geluidskwalificaties voor oa Treehouse nog net binnen de normen blijft van de Hogere waarde Wet Geluidhinder-besluit.

- planMER 2005 gaf al dat de grote integrale overkapping met de open constructie meer dan 8dB overlast geeft. Wat ook bevestigd wordt door Prorail, RIVM en DCMR. Provenierswijk-oost heeft de slechtste kwalificatie geluid (61-65dB) en lucht van geheel R'dam Centrum en omliggende wijken.
- Via een rekenmodel – dat extra is uitgevoerd om de weerkaatsing te meten – kan nooit de werkelijke cumulatieve geluidsoverlast van de one-in-a-kind integrale overkapping van R'dam CS benaderen. Dit dient in een werkelijk, langdurig onderzoek opgesteld te worden zoals de gemeente ook altijd beloofd heeft aan Provenierswijk.
- Voor in indruk van de ervaren geluidsoverlast door de overkapping, zie link:
<https://youtu.be/yWJ1OcU7j7k>

In het Actieplan Geluid stelt de gemeente Rotterdam dat bedrijven ambitieus horen te zijn in het voorkomen van geluidhinder. Het lijkt ons dat de gemeente zich hier ook aan houdt en het goede voorbeeld willen geven.

Water – in stuk 2 tonen we ook aan dat Provenierswijk – naast al de 'bekende' waterover- en onderlast sinds het nieuwe R'dam CS er is – nog meer negatieve milieueffecten ervaren van de ontwikkelingen die al gedaan zijn en waarvan altijd – nu nog steeds – is gezegd dat hier geen kans op was; ontstaan van kwellen (zoutig brak water). En dat hierdoor al veel bomen en struiken verloren zijn gegaan inclusief extra wateroverlast in de tuinen en souterrains. Ook het bouwen van Treehouse zal effect hebben op de grondwaterstand en voor problemen zorgen, ook al zegt de gemeente dat het "geen tot een geringe negatieve effect op de omgeving heeft".

Daarnaast reageert de gemeente op punten 11.12, 11.13 en 11.14 dubieus op de gestelde zienswijze-punten:

- "Ja, groene daken mogen niet meegeteld worden als compensatie van de verharding maar heeft wel een bijdrage aan duurzaamheidsdoelen". Maar toch promoot de gemeente dat groene daken wel een mooie compensatie is voor verharding.
- "Ook water kan bijdragen aan een groene leefomgeving" als reactie op het zienswijze-punt dat volgens het ontwerpbestemmingsplan - vanwege de wateropgave - zonder een vergunning 'groen' omgezet kan worden naar 'water'. Dit lijkt ons niet te passen in "vergroening van de stad". Water heeft ook niet dezelfde kwaliteiten als groen. Hoe wil de gemeente dit in het verstand, niet groene omgeving van RCD inpassen als er al amper groen is. Een voorbeeld wordt niet aangedragen.

Wet natuurbeheer – in punt 11.14 geeft de gemeente aan dat groen vervangen door water "inderdaad kan leiden tot negatieve effecten op leef- en foerageergebied van fauna". Maar "het leidt niet tot overtreding van verbodsbepaling Wnb". Ook in punt 11.15 stelt de gemeente dat het ecologische onderzoek voldoet aan Wnb.

Echter daar voldoet het zeker niet aan. Wnb geeft namelijk aan (voor zeer beschermde vleermuizen waarvan bekend is dat deze veel voorkomen in RCD zoals in het Unilever-gebouw en Weenapoint) dat er jaarrond meerdere onderzoeken moeten plaats vinden en dat het onderzoeksgebied is groter hoort te zijn dan het plangebied. Daarnaast negeert de gemeente dat Europese jurisprudentie aan dat niet alleen verblijfplaatsen beschermt zijn maar ook foerageergebieden en vliegroutes zijn.

De ecooloog die flora-faunatoets heeft gedaan is eenmaal door het projectgebied van Treehouse gelopen en heeft nagelaten om het totale bestemmingsplangebied RCD – alle spoortaluds ed – jaarrond te onderzoeken. Dus hoe voldoet de gemeente hiermee aan de Wnb-regels? Het gehele RCD-gebied is tot nu toe nog nooit onderzocht geweest.

De gemeente heeft nav onze zienswijze wel de plint van het spoor – laatste onderdeel van het oude station dat afgebroken wordt - op Delftsplein onderzocht en heeft geen vleermuizen geconstateerd. Dat bevreemdt ons totaal niet omdat vleermuizen nu in winterslaap zijn en daarvoor soms ook hun verblijf verlaten voor een ander (winter)verblijf. Maar ook dit eenmalige onderzoek voldoet niet aan de regels van Wnb. De gemeente verzaakt hiermee haar belangrijke zorgplicht

Bezonning – De gemeente belooft elke keer dat er “rekening gehouden wordt met Provenierswijk”. Maar als we kijken naar het bezonnings-onderzoek van Peutz, de salomitactiek door de vele nieuwe hoogbouwplannen die de gemeente in en aan de rand van plangebied RCD niet meeneemt, de bouwveloppen van geheel RCD op 200 meter te plaatsen en het negeren van specifieke afspraken, dan houdt de gemeente zich niet aan hun belofte. Het komt er zelfs op neer dat we voor komend decennia overspoelt wordt met (super)hoogbouw, die precies aan de zuidzijde van Provenierswijk ligt en precies hoe de zonnebaan verloopt. De ommuring van torens en bijna jaarrond schaduw in de wijk, lijkt bijna realiteit te worden. En dit alles is niet volgens afspraken die Hulman en Karakus met de wijk hebben gemaakt: geen wandvorming vanuit de wijk gezien én alle hoogbouwtorens tellen cumulatief mee in beoordeling van de hoeveelheid schaduw (max. 1 uur in de ochtend). Zie bijlage B in dit document.

Schiekadeblok, Pompenburg, Hofplein-torens, Lumiere-toren en alle 200 meter bouwveloppen niet worden meegenomen. Peutz stelt dat met Treehouse en Unilever-toren net binnen maximaal toegestane schaduw van 1 uur zit. Maar ondanks wat de gemeente aangeeft, Schiekadeblok is niet meegenomen (zie voetnoot 1). De Schiekadeblok-ontwikkeling zal zeker meer dan een half uur schaduw geven, dus opgeteld zit je dan op 1, 5 uur schaduw in de ochtend. Dit is NIET conform afspraak, maar wordt wél genegeerd. Zie ook

De opsomming van de gemeente in de zienswijze-rapportage missen we veel punten uit onze zienswijze. Zo verwijzen we naar een email van de procesmanager RCD van Stadsontwikkeling met daarin de belofte dat bij het bezonningsonderzoek door Peutz ook Pompenburg en de Haagse norm onderzocht wordt (zie bijlage A in dit document). Dit is dus NIET gebeurd en gemeente negeert dit feit zomaar even.

Haagse bezonningsnorm - Verder geeft de gemeente in 10.9 het argument om niet de Haagse bezonningsnorm toe te passen voor Provenierswijk, dat de gemeente geen twee normen wil toepassen. Dit gaat niet op want, in de eerste plaats gebruikt de gemeente zelf al jaren meerdere normen door de zogenaamde afspraken met de Provenierswijk naast andere, zoals die uit de Hoogbouwvisie; zoals ook verwoord in de brief van Kurvers naar de wijkraad Provenierswijk dd 1 december 2020.

En ten tweede omdat dit in een transitieperiode altijd gebeurt en de gemeente het hanteren van de Haagse bezonningsnorm zelf in de rechtszaal wereldkundig heeft gemaakt. De gemeente heeft daarbij aan de Raad van State voorgehouden dat dit haar bestendige gedragslijn was.

Verder is het moeilijk om het Peutz-onderzoek te kwalificeren als goed, als het met de ‘beginsituatie’ uitgaat van de bouwveloppen van plangebied RCD die nooit gebouwd zijn. Hiermee komt zelfs Peutz op de bizarre conclusie n.a.v. van hun rekenmodel-resultaten met de nieuwe ontwikkelingen in het RCD-gebied (Unilever-toren, Treehouse en Delftse Poort) “de “hoeveelheid zon zal toenemen”.

Ook niet betrouwbaar is dat de gemeente in haar reactie op een zienswijze verwijst naar Aarup-bezonningsonderzoek van 2008, terwijl er ondertussen hele andere hoogbouw-ontwikkelingen – dan toen bekend – mogelijk worden gemaakt. Ook dit onderzoek is niet meer actueel.

MER-beoordelingsbesluit – al met al is duidelijk dat het MER-beoordelingsbesluit niet valide is en op de juiste basis is genomen waardoor er zeker geen sprake is van goede ruimtelijke ordening. Provenierswijk krijgt wel veel negatieve milieueffecten door Treehouse en andere beoogde hoogbouwplannen. Voor het gehele RCD-gebied en aangrenzende bouwplannen hoort een nieuwe PlanMER opgesteld te worden waarbij ook Provenierswijk zelf serieus in de onderzoeken wordt meegenomen en de wijk niet als sluitpost gebruikt wordt.

.....zoals in begin aangegeven, is er nog veel meer aan te kaarten. Duidelijk is dat er veel mis is en gedraaid wordt met cijfers, uitslagen en afspraken waardoor het ontwerpbestemmingsplan met de bijlagen geen valide onderzoek betreft. De gemeente stelt zelfs de veiligheid van mens en dier in gevaar door een grove schending van de UOK-afpraak met de minister waardoor de groepsrisico omtrent Externe veiligheid veel groter is dan wordt gebracht.

Het ontwerpbestemmingsplan dient daarom afgekeurd te worden. Er is geen sprake van goede ruimtelijke ordening. Als deze fouten en verdraaiingen in het ontwerpbestemmingsplan zal geen stand houden zodra dit voorgelegd wordt aan de rechter– zoals de laatste tijd dat vaker met diverse (Rotterdamse) ontwerpbestemmingsplannen gebeurd is. Op basis van dit alles kan daarom de beoogde hoogbouwontwikkelingen niet goedgekeurd worden.

M. van den Broek
Proveniersplein
Rotterdam
[Miranda v d broek@hotmail.com](mailto:Miranda.v.d.broek@hotmail.com)
010-467883

BIJLAGE A

Bezonningsonderzoek RCD

1 bericht

Burg K. van der (Klaas) <k.vanburg@wijkraadrotterdam.nl>

24 september 2019 om 14:44

Aan: [REDACTED]

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@rotterdam.nl>

Verzonden: maandag, september 23, 2019 6:41 PM

Aan: Burg K. van der (Klaas)

CC: [REDACTED]

Onderwerp: bezonningsonderzoek RCD

Hallo Klaas,

Ik sprak afgelopen donderdag kort met [REDACTED] die mij vertelde dat jullie onlangs spraken over de effecten van de hoogbouw in RCD en Pompenburg op de bezonning van de Provenierswijk.

Ik kan je informeren dat er binnenkort een toets zal worden gedaan door het ingenieursbureau Peutz, die de effecten van de geplande hoogbouw op het Delftseplein en de voorlopige plannen voor het Schiekadeblok in beeld brengen.

Ook de voorgestelde bebouwing op het Pompenburg worden hierbij betrokken.

Peutz zal deze bebouwing tevens toetsen op de Haagse norm.

Ik kan nu nog niet goed aangeven wanneer de resultaten bekend zijn, maar dat zal tegen het eind van dit jaar zijn.

Ik hoop je hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet, [REDACTED]

[REDACTED]
Procesmanager Rotterdam Central District
Gemeente Rotterdam
Stadsontwikkeling
De Rotterdam, [Wilhelminakade 179](#)
Postbus 1130 3000 BC Rotterdam
[REDACTED]
Website www.rotterdam-centraldistrict.nl

Afbeelding: maquette (super)hoogbouw-plannen bij presentatie Hofplein-torens. Zichtbaar hoe Provenierswijk wordt ommuurd door een wand van hoge torens en dat de gele (toegevoegde) baan precies bewijst dat de zon voor Provenierswijk compleet verdwijnt achter de cumulatie van hoge torens; Hiermee zal Provenierswijk uiteindelijk bijna $\frac{3}{4}$ jaar in de schaduw liggen. Hoe kan de gemeente nu beweren dat men zich houdt aan de afspraak van niet meer dan 1 uur schaduw in de ochtend? NB: gedeelte van Rotterdam CS, Weenapoint (rood vlekje), Groothandelsgebouw, Schaatsbaanlocatie staan er niet op terwijl die ook schaduw aan Provenierswijk geven.